

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü

Sayı: 82084579/4827/26213

31/07/2014

Konu : 3717 Sayılı Kanunun uygulanması

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İcra ve iflâs daireleri tarafından daire dışında yapılması gereken haciz, kıymet takdiri, teslim, satış gibi takip işlemleri için 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi Hakkında Kanunun 6009 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle değişik 2 nci maddesi ile 492 sayılı Harçlar Kanununun ek (1) sayılı tarifesinin "(B) İcra ve iflas harçları" bölümüne eklenen (III) numaralı fıkrası gereğince tahsil edilmesi gereken yol tazminatının tespitinde "daire dışı" ve "her bir işlem" kavramlarının miktar ve kapsamının tespitinde farklı uygulamaların bulunduğu, bu uygulamalardan kaynaklanan nizaların yargısal işlemlere sebebiyet verdiği ve uygulamalarda yeknesaklığın bozulduğu Bakanlığımıza ulaşan başvurulardan anlaşılmıştır.

3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi Hakkında Kanunun 6009 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle değişik 2 nci maddesi "Daire dışında yapılması gereken her keşif ve icra işlemi için; hâkimlere, Cumhuriyet savcularına, askerî mahkemelerdeki subay üyelere, adli tabiplere, icra müdürleri ve yardımcılarını ile icra işlemlerini yapmakla yetkili memurlara, Hazine avukatlarına, Hazine avukatı olmayan il ve ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirleri ve 3402 sayılı Kadastro Kanununa göre yetkili kılınan kişilere (275); yazı işleri müdürlerine, hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara, muhakemat hizmetlerinde görev yapan memurlara, zabıt kâtiplerine ve ceza ve infaz kurum personeli hariç olmak üzere diğer adli ve idarî yargı personeline (200); mübaşir ve hizmetlilere (150) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar yol tazminatı ödenir." 492 sayılı Harçlar Kanununun eki (1) sayılı tarifesinin "(B) İcra ve iflas harçları" bölümüne eklenen (III) numaralı fıkra ise "Haciz, teslim ve satış harcı 40 TL. (Yukarıdaki (I) ve (II) numaralı fıkralarda yer alan icra ve iflas işlemlerinin daire dışında memur eliyle yerine getirildiği her bir işlem için)" hükümlerini amirdir.

Kanunun uygulanması aşamasında "her bir işlem" kavramının Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası ile yapılan iptal başvurusunu inceleyen Anayasa Mahkemesi, 2012/60 E. 2013/62 K. sayılı 22.05.2013 tarihli kararında "her bir işlem" ifadesinin "İtiraz konusu kuralda, icra ve iflas işlemlerinin daire dışında memur eliyle yerine getirildiği her bir işlem için ilgili kişiden ayrı ayrı maktu bir harç alınacağı ifade edilmiştir. İtiraz konusu kural, daire dışında yapılacak her bir işlemi, harcın alınması için yeterli görmektedir. Esasen, aynı takip dosyasında ancak farklı adreslerde yapılan her bir işlemin ayrı bir işlem niteliğinde olması ve icra memuru açısından ek bir mesai harcanması anlamına gelmesi dikkate alındığında, her bir işlem için ayrı harç alınmasının makul ve orantılı olmadığı söylenemez. Bu nedenle kuralın hak arama özgürlüğünü engelleyen bir yönü bulunmamaktadır."

*Bu evrak elektronik imza ile imzalanmış ve DYS üzerinden gönderilmiştir. Fiziki olarak ayrıca gönderilmeyecektir.

gerekçesi ile Anayasa'ya aykırı olmadığına karar verilmiştir.

Ayrıca, Yargıtay 12 nci Hukuk Dairesinin 2013/20605 esas 2013/29902 karar sayılı 24/09/2013 tarihli kararı ile somut olayda, ihale konusu taşınmazlara ilişkin satışın "Hükümet Konağı 1. Kat İcra Müdürlüğü Yanı ..." adresinde, yani adliye binası içinde yapılmasına karar verildiği anlaşıldığından..." denilerek "daire dışı" kavramını yorumlanmıştır.

Buna göre; uygulamada tereddüde yol açan sorunun 6009 sayılı Kanun ile gerek 492 sayılı Kanunda gerekse 3717 sayılı Kanunda değişiklik öngören yeni düzenleme ile daha önce yol tazminatı adı altında alınan satış, haciz ve teslim harcının, bu işlemlerin daire içinde yapılması durumunda alınıp alınmayacağı, daire dışı kavramının kapsamı, aynı gün içinde aynı dosyadan birden fazla kez bu işlemlerin yapılması durumunda ayrı ayrı harç alınıp alınmayacağı noktalarında toplandığı anlaşılmaktadır.

Her şeyden önce anılan harcın alınmasını düzenleyen 492 sayılı Kanunun eki (1) sayılı Yargı Harçları Tarifesinin, İcra ve İflâs Harçları bölümü haciz, satış ve teslim işlemlerinin daire dışında yapılmasını bu harcın alınması için yeterli görmektedir. Dolayısıyla daire içinde yapılacak işlemlerde harç alınmaması gerektiği düşünülerek daire dışı kavramından ne anlaşılması gerektiği konusunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Bu kapsamda yukarıda belirtilen ve daire dışı kavramını yorumlayan Yargıtay 12 nci Hukuk Dairesinin içtihadı ve Kanunun ortaya koyduğu maksat dikkate alındığında, daireden anlaşılması gerekenin çalışılan odanın ya da fiziki mekânın metrekaresi cinsinden alanı demek değildir. Bu anlamda temel alınacak ölçü memurun muayyen bir mekanda rutin olarak yaptığı işin bir bölümünün istisnai olarak veya şartlar gereği alışılmış mekânın dışında yapılması zorunluluğundan kaynaklanan daha fazla çalışma, daha çok efor harcanması, yemeğin dışarıda yenmesi, hatta kıyafetinin daha hızlı aşınıp eskimesi gibi olgularla karşı karşıya kalan memurun bu rutin dışına çıkılmış olmasından kaynaklanan zararının karşılanması düşüncesidir. Bu nedenle memurun masraf alabilmesine haklılık kazandıran gerekçe ekstradan bir risk ve külfet altına giriyor olmasıdır. Bunun ise en asgari ve somut ölçüsü haciz, satış ve teslim işlemlerinin çalışılan binanın bahçe veya müstemilatının uzağında gerçekleştirilmiş olması durumudur.

Üzerinde durulması gereken bir diğer konu ise 492 sayılı Kanunun eki (1) sayılı Yargı Harçları Tarifesinin İcra ve İflâs Harçları bölümünde düzenlenen "her bir işlem" kavramıdır. İlgili maddenin içeriği esas alındığında söz konusu Kanun ile daha önce yazılı olmayan bir metnin 6009 sayılı Kanun ile kaleme alındığı, esas itibarıyla düzenleniş amaçları aynı olan aynı Kanunun eki 1 sayılı tarifesindeki yargı harçları bölümünde yerini bulan keşif harcının alınması konusunda her bir işlem için ayrı ayrı harç alınmasının düzenlenmemiş olması dikkate alındığında kanun koyucunun haciz, satış ve teslim harcına özgü, ayrıksı bir düzenlemede bulunduğu yorumuna ulaşılmaktadır. Anayasa Mahkemesinin yukarıda değinilen içtihadı da dikkate alındığında icra ve iflâs işlemlerinin bir gün içerisinde, aynı takip dosyasında daire dışında memur eliyle yerine getirildiği her bir işlem için ayrı ayrı harç alınması gerektiği düşünülmektedir.

Bu nedenlerle, söz konusu Kanunun uygulanmasında geçmişe şamil olmamak üzere bundan sonraki işlemlerde aşağıdaki hususlara riayet edilmesi gerekmektedir.

1) Daire dışı kavramının yorumlanmasında, icra müdürlüğü odası, adliye binasındaki müzayede salonu ve duruşma salonu, adliye koridoru, adliye binasının müstemilatı olan bahçesi ve bahçedeki müzayede salonunun daire içi kabul edilerek bu tür işlemlerde haciz, teslim ve satış harcının taraflardan tahsil edilmemesi, bu durumdaki işlemlerden dolayı işlemi yapan görevliye herhangi yol tazminatı tahakkuku ve ödemesi yapılmaması,

2) Daire dışında aynı gün içinde bir dosyadan birden farklı adreslerde memur eliyle yerine getirilen her bir işlem için taraflardan haciz, teslim ve satış harcının ayrı ayrı tahsili ve

*Bu evrak elektronik imza ile imzalanmış ve DYS üzerinden gönderilmiştir. Fiziki olarak ayrıca gönderilmeyecektir.

aynı yöntemce göre ilgisine ödeme yapılması hususlarında,

Bilgi edinilmesi ile keyfiyetin merkez ve mülhakatınızdaki icra ve iflâs müdür, müdür yardımcısı ve katiplerine tebliğini, bilgileri açısından icra mahkemelerine duyurulmasını rica ederim.

Muharrem ÜRGÜP
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

*Bu cvrak elektronik imza ile imzalanmış ve DYS üzerinden gönderilmiştir. Fiziki olarak ayrıca gönderilmeyecektir.

İcra ve İflâs Hizmetleri Daire Başkanlığı

Vekeletler Cad. No:6 Bakanlıklar 06659 ANKARA

Telefon : (0 312) 414 62 27 Faks: (0 312) 425 40 75 Elektronik Ağ : www.adalet.gov.tr e-posta: pgm@adalet.gov.tr